

Statius: Silvae 2,4

Psittacus eiusdem

Psittace, dux volucrum, domini facunda voluptas,
humanae sollers imitator, psittace, linguae,
quis tua tam subito praeclusit murmura fato?
hesternas, miserande, dapes moriturus inisti
nobiscum, et gratae carpentem munera mensae
errantemque toris mediae plus tempore noctis
vidimus, adfatus etiam meditataque verba
reddideras. at nunc aeterna silentia Lethes
ille canorus habes, cedat Phaethontia vulgi
fabula: non soli celebrant sua funera cygni.
At tibi quanta domus rutila testudine fulgens,
conexusque ebori virgarum argenteus ordo,
argutumque tuo stridentia limina cornu,
et, querulae iam sponte, fores! vacat ille beatus
carcer et augusti nusquam convicia tecti!
Huc doctae stipentur aves, quis nobile fandi
ius Natura dedit: plangat Phoebus ales
auditasque memor penitus dimittere voces
sturnus et Aonio versae certamine picae,
quique refert iungens iterata vocabula perdix,
et quae Bistonio queritur soror orba cubili:
ferre simul gemitus cognataque ducite flammis
funera et hoc cunctae miserandum addiscite carmen:
'Occidit aerae celeberrima gloria gentis
psittacus, ille plagae viridis regnator Eoae;
quem non gemmata volucris lunonia cauda
vinceret aspectu, gelidi non Phasidis ales,
nec quas umentis Numidae rapuere sub austro,
ille salutator regum nomenque locutus
Caesareum et queruli quondam vice functus amici,
nunc conviva levis monstrataque reddere verba
tam facilis! quo tu, Melior dilecte, recluso
numquam solus eras. at non inglorius umbris
mittitur: Assyrio cineres adolentur amomo
et tenues Arabum respirant gramine plumae
Sicaniisque crocis; senio nec fessus inerti
scandet odoratos Phoenix felicius ignes.'

Catullus, Carm. 3:

Lūgēte, Ō Venerēs Cupīdinēsque,
et quantum est hominum venustiōrum:
passer mortuus est meae puellae,
passer, dēliciae meae puellae,
quem plūs illa oculīs suīs amābat.
nam mellītus erat suamque nōrat
ipsam tam bene quam puella mātrem,
nec sēsē ā gremiō illius movēbat,
sed circumsiliēns modo hūc modo illūc
ad sōlam dominam ūsque pīpiābat.
qui nunc it per iter tenebricōsum
illūc, unde negant redīre quemquam.
at vōbīs male sit, malae tenebrae
Orcī, quae omnia bella dēvorātis:
tam bellum mihi passerem abstulistis
ō factum male! ō miselle passer!
tuā nunc operā meae puellae
flendō turgidulī rubent ocellī.

Passer Mortuus Est: Edna St. Vincent Millay - 1892-1950

Death devours all lovely things;
Lesbia with her sparrow
Shares the darkness,—presently
Every bed is narrow

Unremembered as old rain
Dries the sheer libation,
And the little petulant hand
Is an annotation.

After all, my erstwhile dear,
My no longer cherished,
Need we say it was not love,
Now that love is perished?

[Passer Mortuus Est - YouTube](#)

Stattus: Silvae 2,7

Genethliacon Lucani ad Pollam

Genethliacon Lucani ad Pollam in: Silvae Book II (brill.com)

Lucani proprium diem frequentet,
quisquis collibus Isthmiae Diones
docto pectora concitatus oestro
pendentis bibit unguiae liquorem.
ipsi, quos penes est honor canendi,
vocalis citharae repertor Arcas
et tu Bassaridum rotator Euhan
et Paeon et Hyantiae sorores,
laetae purpureas novate vittas,
crinem comite, candidamque vestem
perfundant hederiae recentiores.
docti largius evagentur amnes,
et plus Aoniae virete silvae,
et, si qua patet aut diem recepit,
sertis mollibus expleatur umbra.
centum Thespiacis odora lucis
stent altaria victimaeque centum,
quas Dirce lavat aut alit Cithaeron:
Lucanum canimus, favete linguis,
vestra est ista dies, favete, Musae,
dum qui vos geminas tulit per artes,
et vincitae pede vocis et solutae.
Romani colitur chori sacerdos.
Felix—heu nimis!—et beata tellus,
quae pronos Hyperionis meatus
summis Oceani vides in undis
stridoremque rotae cadentis audis,
quae Tritonidi 3 fertiles Athenas
unctis, Baetica, provocas trapetis:
Lucanum potes imputare terris!
hoc plus quam Senecam dedisse mundo
aut dulcem generasse Gallionem.
attollat refluos in astra fontes
Graio nobilior Melctae Baetis;
Baetim, Mantua, provocare noli.
Natum protinus atque humum per ipsam
primo murmure dulce vagientem
blando Calliope sinu recepit,
tum primum posito remissa luctu
longos Orpheos exiit dolores
et dixit: ‘puer o dicite Musis,
longaevos cito transiture vates,

non tu flumina nee greges ferarum
nee plectro Getieas movebis ornos,
sed septem iuga Martiumque Thybrim
et doctos equites et eloquente
cantu purpureum trabes senatum,
nocturnas alii Phrygum ruinas
et tardi reducis vias Ulixis
et puppem temerariam Minervae,
trita vatibus orbita, sequantur:
tu carus Latio memorque gentis
carmen fortior exseris togatum.
ac primum teneris adhuc in annis
hides Hectora Thessalosque currus
et supplex Priami potentis aurum,
et sedes reserabis inferorum,
ingratus Nero dulcibus theatris
et noster tibi proferetur Orpheus.
dices culminibus Remi vagantis
infandos domini nocentis ignes.
hinc castae titulum decusque Pollae-
iocunda dabis adlocutione.
mox coepta generosior iuventa
albos ossibus Italis Philippos
et Pharsalica bella detonabis,
convulsum ducis inter arma divi,
libertate gravem pia Catonem
et gratum popularitate Magnum.
tu Pelusiaci scelus Canopi
deflebis pius et Pharo cruenta
Pompeio dabis altius sepulcrum.
haec primo iuvenis canes sub aevo,
ante annos Culicis Maroniani.
cedet Musa rudis ferocis Enni
et docti furor arduus Lucreti,
et qui per freta duxit Argonautas,
et qui corpora prima transfigurat.
quid maius loquar? ipsa te Latinis
Aeneis venerabitur canentem.
nec solum dabo carminum nitorem,
sed taedis genialibus dicabo
doctam atque ingenio tuo decoram,
qualem blanda Venus daretque luno

forma, simplicitate, comitate,
censu, sanguine, gratia, decore,
et vestros hymenaeon ante postes
festis cantibus ipsa personabo.
o saevae nimium gravesque Parcae!
o numquam data longa fata summis!
cur plus, ardua, casibus patetis?
cur saeva vice magna non senescunt?
sic natum Nasamonii Tonantis
post ortus obitusque fulminatos
angusto Babylon premit sepulcro.
sic fixum Paridis manu frementis
Peliden Thetis horruit cadentem.
sic ripis ego murmurantis Hebri
non mutum caput Orpheos sequebar.
sic et tu—rabidi nefas tyranni!—iussus
praecipitem subire Lethen,
dum pugnas canis arduaue voce
das solacia grandibus sepulcris,
—o dirum scelus! o scelus!—tacebis.’
sic fata est leviterque decedentes
abrasit lacrimas nitente plectro.
At tu, seu rapidum poli per axem
Famae curribus arduis levatus,
qua surgunt animae potentiores,
terras despicias et sepulcra rides;

Somnus 5,4

Crimine quo merui, iuvenis placidissime divum,
quove errore miser, donis ut solus egerem,
Somne, tuis? tacet omne pecus volucresque feraeque
et simulant fessos curvata cacumina somnos,
nec trucibus fluviis idem sonus; occidit horror
aequoris, et terris maria adclinata quiescunt.
septima iam rediens Phoebe mihi respicit aegras
stare genas; totidem Oetaeae Paphiaeque revisunt
lampades et totiens nostros Tithonia questus
praeterit et gelido spargit miserata flagello.
unde ego sufficiam? non si mihi lumina mille,
quae sacer alterna tantum statione tenebat
Argus et haud umquam vigilabat corpore toto.
at nunc heu! si aliquis longa sub nocte puellae
brachia nexa tenens ultro te, Somne. repellit,
inde veni nec te totas infundere pennas
luminibus compello meis—hoc turba precetur
laetior—: extremo me tange cacumine virgae,
sufficit, aut leviter suspenso poplite transi.

seu pacis merito nemus reclusi
felix Elysii tenes in oris,
quo Pharsalica turba congregatio,
et te nobile carmen insonantem
Pompei comitantur et Catones,
seu magna sacer et superbus umbra
noscis Tartaron et procul noentum
audis verbera pallidumque visa
matris lampade respicis Neronem,
adsis lucidus et vocante Polla
unum, quaeso, diem deos silentum
exores: solet hoc patere limen
ad nuptas redeuntibus maritis.
haec te non thiasis procax dolosis
falsi numinis induit figura,
ipsum sed colit et frequentat ipsum
imis altius insitum medullis,
ac solacia vana subministrat
vultus, qui simili notatus auro
stratis praenitet incubatque somno
securae. procul hinc abite, Mortes:
haec vitae genialis est origo.
cedat luctus atrox genisque manent
iam dulces lacrimae dolorque festus,
quicquid fleverat ante, nunc adoret.

[Martialis epigrammata 7, 21 \(unive.it\)](#)

7,21

Haec est illa dies, magni quae conscia partus
    Lucanum populis et tibi, Polla, dedit.
Heu! Nero crudelis nullaque inuisior umbra,
    Debit hoc saltem non licuisse tibi.

Vatis Apollinei magno memorabilis ortu
    Lux redit: Aonidum turba, fauete sacris.
Haec meruit, cum te terris, Lucane, dedisset,
    Mixtus Castaliae Baetis ut esset aquae.

Phoebe, ueni, sed quantus eras cum bella tonanti
    Ipse dares Latiae plectra secunda lyrae.
Quid tanta pro luce precer? tu, Polla, maritum
    Saepe colas et se sentiat ille coli.

11

Cogis me calamo manuque nostra
Emendare meos, Pudens, libellos.
O quam me nimium probas amasque
Qui uis archetypas habere nugas!

14

Accidit infandum nostrae scelus, Aule, puellae;
    Amisit lusus deliciasque suas:
Non quales teneri plorauit amica Catulli
    Lesbia, nequitiis passeris orba sui,
Vel Stellae cantata meo quas fleuit lanthis,
    Cuius in Elysio nigra columba uolat:
Lux mea non capitur nugis neque moribus istis
    Nec dominae pectus talia damna mouent:
Bis senos puerum numerantem perdidit annos,
    Mentula cui nondum sesquipedalis erat.

Martialis, Liber spectaculorum

17

Quod pius et supplex elephas te, Caesar, adorat
hic modo qui tauro tam metuendus erat,
non facit hoc iussus, nulloque docente magistro,
crede mihi, nostrum sentit et ille deum.

18

Lambere securi dextram consueta magistri
tigris, ab Hyrcano gloria rara iugo,
saeua ferum rabido lacerauit dente leonem:
res noua, non ullis cognita temporibus.
Ausa est tale nihil, siluis dum uixit in altis: 5
postquam inter nos est, plus feritatis habet.

20

Cum peteret pars haec Myrinum, pars illa Triumphum,
promisit pariter Caesar utraque manu.
Non potuit melius litem finire iocosam.
O dulce inuicti principis ingenium!

32

Cedere maiori uirtutis fama secunda est.
Illa grauis palma est, quam minor hostis habet.

Apophoreta

XVIII Porri sectivi

Fila Tarentini graviter redolentia porri

Edisti quotiens, oscula clusa dato

LXXIII Psittacus

Psittacus a vobis aliorum nomina discam:

Hoc didici per me dicere CAESAR HAVE.

Xenia

XXXVII. SCRINIUM.

Selectos nisi das mihi libellos,
admittam tineas trucesque blattas.

CXC. TITUS LIVIUS IN MEMBRANIS.

Pellibus exiguis artatur Livius ingens,
quem mea non totum bibliotheca capit.

CXCIV. LUCANUS.

Sunt quidam qui me dicant non esse poëtam:
sed qui me vendit bybliopola putat.

CXCV. CATULLUS.

Tantum magna suo debet Verona Catullo,
quantum parva suo Mantua Vergilio.

Epigrammata

Epig. 1,34

Incustoditis et apertis, Lesbia, semper
Liminibus peccas nec tua furta tegis,
Et plus spectator quam te delectat adulter
Nec sunt grata tibi gaudia si qua latent.
At meretrix abigit testem ueloque seraque
Raraque Submemmi fornice rima patet.
A Chione saltem uel ab Iade disce pudorem:
Abscondunt spurcas et monumenta lupas.
Numquid dura tibi nimium censura uidetur?
Deprendi ueto te, Lesbia, non futui.

Epig. 1,35

Versus scribere me parum seueros
Nec quos praelegat in schola magister,
Corneli, quereris: sed hi libelli,
Tamquam coniugibus suis mariti,
Non possunt sine mentula placere.
Quid si me iubeas thalassionem
Verbis dicere non thalassionis?
Quis Floralia uestit et stolatum
Permittit meretricibus pudorem?
Lex haec carminibus data est iocosis,
Ne possint, nisi pruriant, iuuare.

Quare deposita seueritate
Parcas lusibus et iocis rogamus,
Nec castrare uelis meos libellos.
Gallo turpius est nihil Priapo.

Epig. 2,4

O quam blandus es, Ammiane, matri!
Quam blanda est tibi mater, Ammiane!
Fratrem te uocat et soror uocatur.
Cur uos nomina nequiora tangunt?
Quare non iuuat hoc quod estis esse?
Lusum creditis hoc iocumque? non est:
Matrem, quae cupit esse se sororem,
Nec matrem iuuat esse nec sororem.

Epig. 9,47

Democritos, Zenonas inexplicitosque Platonas
Quidquid et hirsutis squallet imaginibus,
Sic quasi Pythagorae loqueris successor et heres.

Praependet sane nec tibi barba minor:
Sed, quod et hircosis miserum est et turpe pilosis,
In molli rigidam clune libenter habes.
Tu, qui sectarum causas et pondera nosti,
Dic mihi, percidi, Pannyche, dogma quod est?